



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2025 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w sprawie R. C. (C.) w przedmiocie wyroku łącznego

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II K 70/24,

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon Tomasz Artymiuk Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

R. C. został skazany prawomocnymi wyrokami: 1) Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 2662/22, za przestępstwa: a) z art. 278 § 1 k.k. popełnione w dniu 28 kwietnia 2022 r. na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; b) z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie

zwierząt na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności; c/ za co na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności; oraz 2) Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 6 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 845/23, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. popełnione w okresie od 10 sierpnia 2022 r. do 16 marca 2023 r. na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II K 70/24, Sąd Rejonowy w Radomiu na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył w/w kary pozbawienia wolności i wymierzył R. C. karę łączną roku pozbawienia wolności. W pkt II wyroku orzekł, że w pozostałych niepołączonych częściach wyroki te podlegają odrębnemu wykonaniu. W pkt III, na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 2662/22 od 24 października 2023 r. do dnia 21 kwietnia 2024 r. oraz w sprawie II K 845/23 od dnia 21 kwietnia 2024 r. Sąd zwolnił skazanego w całości od kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa (k. 27-27v akt sprawy II K 70/24).

Orzeczenie to, niezaskarżone przez żadną ze stron postępowania, uprawomocniło się z dniem 1 czerwca 2024 r. (k. 29 akt sprawy II K 70/24).

Kasację od tego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, zaskarżając orzeczenie w całości, na korzyść skazanego R. C..

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r. oraz art. 86 § 1 k.k., poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny prawomocnych wyroków skazujących R. C. i rozstrzygnięć z nimi związanych w kontekście istnienia warunków do orzeczenia w wyroku łącznym kary łącznej i w konsekwencji połączenie: kary 5 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 6 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 845/23 oraz kar - 6 miesięcy pozbawienia wolności i 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2023 r., sygn. akt II K 2662/22, w sytuacji, gdy ostatnia z

tych kar - zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt II 1 Ko 4322/23 - została na podstawie art. 2a § 1 k.w. zamieniona na karę 30 dni aresztu i jako kara innego rodzaju niż kara pozbawienia wolności oraz jako kara niepodlegająca łączeniu w świetle przepisów ustawy Kodeks karny, nie mogła stać się w myśl wymogów określonych w art. 85 § 1 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności, co w konsekwencji doprowadziło do orzeczenia wobec skazanego R. C. kary łącznej pozbawienia wolności, sprzecznie z dyspozycją art. 86 § 1 k.k., w wysokości przewyższającej sumę rzeczywiście podlegających łączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r. oraz art. 86 § 1 k.k., poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny prawomocnych wyroków skazujących wydanych wobec R. C. i rozstrzygnięć z nimi związanych.

Słusznie skarżący wskazuje, iż orzekający w przedmiocie wyroku łącznego Sąd Rejonowy w Radomiu nie dostrzegł tego, że w sprawie II K 2662/22, postanowieniem z dnia 1 października 2023 r., sygn. akt II 1 Ko 4322/23, Sąd Rejonowy w Radomiu na podstawie art. 2a § 1 i 4 k.w. w zw. z art. 119 § 1 k.w. i art. 19 k.w. stwierdził, że przypisany skazanemu R. C. w punkcie I wyroku w sprawie II K 2662/22 Sądu Rejonowego w Radomiu czyn z art. 278 § 1 k.k., stanowi obecnie wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i zamienił orzeczoną za ten czyn karę 3 miesięcy pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu. Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że wobec powyższego straciło moc orzeczenie o karze łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności, zawarte w punkcie VI wyroku i kara ta nie podlega wykonaniu, a w jej miejsce będą wykonywane: kara 30 dni aresztu za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

oraz kara 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczona w punkcie II wyroku za przestępstwo z art. 35 ust. 1a ustawy o ochronie zwierząt (k. 21 teczki wykonawczej w sprawie II K 2662/22). Rozstrzygnięcie to uprawomocniło się z dniem 13 października 2023 r. (k. 21 ww. teczki). Orzeczenie to było następstwem dokonanej z dniem 1 października 2023 r. (mocą art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. 2022, poz. 2600) zmiany treści art. 119 § 1 k.w., który otrzymał brzmienie: „Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 800 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”, na mocy której doszło do kontrawencjonalizacji czynu popełnionego przez oskarżonego.

Jak stanowi art. 85 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r., jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Tym samym, podstawą do wymierzenia kary łącznej są kary tego samego rodzaju albo kary różne, jednakże podlegające łączeniu w rozumieniu przepisów o karze łącznej.

Chociaż przy tym zastosowanie art. 2a § 1 k.w. polega jedynie na zamianie wymierzonej sprawcy kary i nie zmienia tego, iż sprawca nadal pozostaje skazany za przestępstwo, a nie za wykroczenie i w ten sposób wciąż zostaje zachowany podstawowy warunek orzeczenia kary łącznej, jakim jest istnienie realnego zbiegu przestępstw – to jednak po zamianie jednostkowej kary pozbawienia wolności na karę aresztu, orzeczenie kary łącznej – w świetle art. 85 § 1 k.k. – nie jest w ogóle możliwe. Przepis art. 85 § 1 k.k. dopuszcza bowiem możliwość objęcia węzłem kary łącznej jedynie kar tego samego rodzaju albo innych podlegających łączeniu. Tymczasem Kodeks karny nie przewiduje możliwości łączenia kary aresztu i kary pozbawienia wolności, jak i nie można przyjąć, że są to kary tego samego rodzaju (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2007 r., II KK 115/07, LEX nr 450353*). Jeśli więc wyrokiem połączono karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo, z karą aresztu orzeczoną za popełnienie wykroczenia, a więc kary nie podlegające łączeniu – to tym samym doszło do wydania zaskarżonego wyroku

łącznego z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., III KK 171/10, LEX nr 653505*).

W tej sytuacji, łącząc węzłem kary łącznej następujące kary: 3 miesięcy pozbawienia wolności (nieistniejącą już, jak wykazano wyżej, w chwili orzekania) oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności – orzeczone w sprawie Sądu Rejonowego w Radomiu o sygn. akt II K 2662/22 - i karę 5 miesięcy pozbawienia wolności - orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w Radomiu o sygn. akt II K 845/23), zamiast prawidłowo: jedynie karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie II K 2662/22 i karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną w sprawie II K 845/23, Sąd uczynił to z rażącym naruszeniem wskazanych w niniejszej kasacji przepisów prawa, albowiem wbrew zgromadzonym w sprawie dowodom, błędnie ustalił, że w dacie wyrokowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego podlegała wykonaniu wobec skazanego R. C. kara jednostkowa 3 miesięcy pozbawienia wolności za przypisany temu skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2023 r. występki z art. 278 § 1 k.k.

W rezultacie, orzekając karę łączną Sąd *meriti* mógł ją ukształtować, zgodnie z art. 86 § 1 k.k., w rozmiarze od 7 do 11 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy wymierzył ją w wysokości roku pozbawienia wolności, a więc w rozmiarze przekraczającym sumę kar faktycznie podlegających łączeniu.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego uchylił zaskarżony wyrok łączny i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radomiu.

Małgorzata Gierszon Tomasz Artymiuk Andrzej Stępka

ł.n

r.g.